

TUSI TA'IALA MO LE I LOILOINA O TOMAI MO FA'ALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI I LE PASEFIKA

RAISING PACIFIC VOICES
REINFORCING PACIFIC CIVIL SOCIETY

PRNGO
Pacific Regional Non-Governmental Organisations
Alliance

FAAFETAI

O lenei tusita'iala mo faalapotopotoga tuma'oti ua tusia, ina ia fesoasoani ai ia i latou o loo galulue mo le faamalosia, manino, sa'o ma lelei atoatoa le faatinoina o galuega a faalapotopotoga tuma'oti ile pasefika. O lenei tusi ta'iala ua mafai na tusia ma tuufaatasia ona o le lagolago tau tuge a le faalapotopotoga ole luni a Europa, aemaise ai le tele o fautuaga ma le lagolago a nisi faalapotopotoga ma tagata taitoatasi na tuuina mai lo latou taimi ma le poto i le tele o masina.

Momoli le faafetai a le OXFAM ile Pasefika mo komiti faatonu ma sui faa-pa'aga o le soa komiti faa-itulagi o atunu o le pasefika na auai ile faata'ita'iga o le tele o vaega o lenei tusi ta'iala.I le atu Melenisia, na matou galulue faatasi ma Vatu Mauri Consortium i Vanuatu ae o Maikoronisia, na matou galulue faatasi ma le Radiation Exposure Awareness Crusaders for Humanity i le Atu Malesala. (REACH-MI) ae o le Polenisia na matou galulue faatasi ma Faalapotopotoga Tuma'oti a Toga. (Civil Society Forum of Tonga.[CSFT].

Matou te faafetai i le lagolago ma le fesoasoani a le Pacific Regional NGO (PRNGO) tuu-faatasi na lagolago ile polokalame a le Raising Pacific Voices talu mai le amataga. O faalapotopotoga e aofia ai:

- Council of pacific education (COPE)
- Pacific Disability Forum (PDF)
- Fiji Women's Crisis Centre (FWCC)
- Foundation of the People of the South Pacific (FSP)
- Greenpeace Pacific
- Pacific Foundation for the Advancement of Women (PACFAW)
- Pacific Concerns Resource Centre (PCRC)
- Pacific Island Association of Non Governmental Organisation (PIANGO)
- Pacific Island News Association (PIN)
- South Pacific and Oceania Council of Trade Unions (SPOCTU)
- Pacific Council of Churches (PCC)
- WWF Pacific (WWF)
- Pacific Network on Globalisation (PANG)
- Pacific Youth Council

E 8 ni faalapotopotoga i Suva i Fiti na auai ile faata'ita'iga o le nei tusi ta'iala ma tuuina mai lo latou taimi taua mo ni aso se 2 ma e momoli atu ai le faafetai tele:

- Bua Urban Youth Network
- Creating Environment Advocacy and Social empowerment for Youth (C-EASY)
- Innovatin 4 Change Pacific Hub
- National Youth Council of Fiji
- Pacific Youth Council Technical Advisory Group, Suva
- Reproductive Health Association of Fiji
- Spinal Injuries Association of Fiji
- Young Ecumenists of the Pacific-Fiji Chapter.

O le galulue faatasi ma tatou pa'aga faalotoifale aemaise foi o pa'aga mai atunu i fafo e tele ni lu'itau aepeitai e ui lava i nei faafitauli ae o loo maua pea le faamalosi'au ma le lagolago malosi mai tatou pa'aga mo le a'oa'oina o tomai mana'omia. Matou te Faafetai ai mo la outou lagolago ma fautuaga.

TUSI TA'IALA MO LE ILOILOINA O TOMAI MO FA'ALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI I LE PASEFIKA

2018, Suva, Fiji

RAISING PACIFIC VOICES
REINFORCING PACIFIC CIVIL SOCIETY

PRNGO
Pacific Regional Non-Governmental Organisations
Alliance

O Taitai o le OCAT: Douglas Orr ma le fesoasoani a Alanieta Vakatale

Tusitala: Duglas Orr, Shraddha Sharma, Priyajit Samaiyar, Sepesa Rasili, Filipo Masaurua, Mereia Carling, Alanieta Vakatale.

Toe iloiloga Mulimuli: Frances Pene

Faataitaiga: Tui Ledua

Mamanuina ma Faamauina: Walter Wasile

Tuufaatasia: Mereia Carling, Filipo Masaurua, Recardo Morris

Au Suesue: Sushil Narayan, Mariam Mathew, Nancy Niubalavu, Tarusila Bradburgh.

0 le lolomiina ma le tuufaatasia o lenei tusi ta'iala na faatupeina mai e le luni a Europa. O tusitusiga o i totonu o lenei tusi ta'iala o le tiute faitoatasasi a le OXFAM i le pasefika ma e le o atagia ai ni manatu a le luni a Europa i le nei tusiga.

Lolomiina e le OXFAM i le Pasefika, 30 Des Voeux Road, Suva Fiti

www.oxfam.org

info@oxfampacific.org

Telefoni: +679 331 5232

ISBN 978-982-98171-2-9

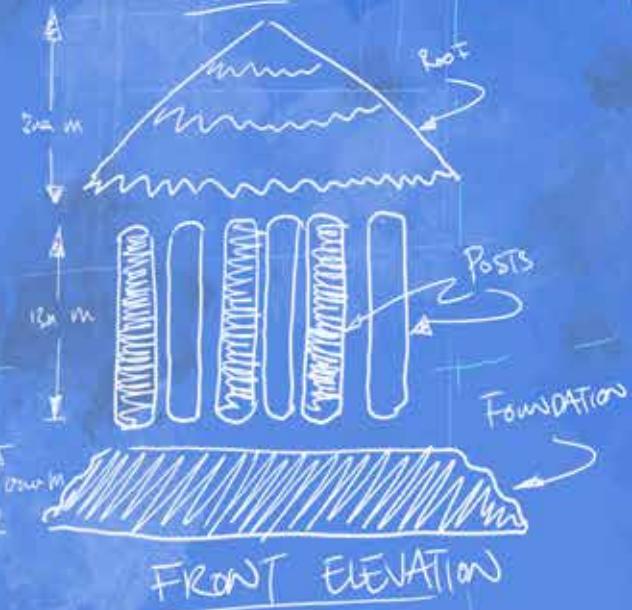
CONTENTS

A. UPU TOMUA	1
B. O MATAUPU ETE MAUA I TOTONU O LENEI TUSI TA'IALA	2
C. AUALA MO LE ATINA'EINA O TOMAI MA FAAPOTOPOTOGA TUMA'OTI OLE PASEFIKA.	2
D. AUALA MO LE ILOILOINA O TOMAI MA AGAVAA O FAALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI.	3
1. O AUALA FAATINO MO LE ILOILOINA O AGAVAA MA TOMAI O FAALAPOTOPOTOGA	3
2. FAAPEFEA NA FAUSIA LE METOTIA MO LE ATINA'EINA O SU'ESU'EGA MO LE AGA'I I LUMA O FAALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI.....	4
3. FAAPEFEA LE FAAAOGAINA OLE OCAT	5
E. O MEA FAIGALUEGA MO SUESUEGA O MALOSI POO TULAGA O FAALAPOTOPOTOGA	8
1.0 PULEGA.....	9
2.0 OLE AUIVI OLE FAALAPOTOPOTOGA MA LE PULEGA.....	15
3.0 TAGATA FAIGALUEGA	18
4.0 VAEGA O TUPE.....	21
5.0 GALULUE FAATASI MA SUIGA	28

BUILDING PLANS

PLAN

FRONT ELEVATION

MATERIAL LIST:

Foundation x 1

Load bearing x 3

Posts

Roof x 1

A. UPU TOMUA

O lenei tusi ta'iala ose vaega o galuega faatino tau a'oa'oga atina'e sa faafoeina ma gaseseina e le Polokalame o le Lagonaina o Leo o le Pasefika (Raising Pacific Voices), ma le faamalosia o faalapotopotoga Tuma'oti mo le 3 tausaga. Sa faatupeina lenei galuega e le luni a Europa, Oxfam ile Pasefika ma le lagolago malosi ale Pacific Disability Forum (Faalapotopotoga a e iai a'afiaga tumau o le tino) o se sini taula'i lea mo Faalapotopotoga Soofaatasi o faalapotopotoga tuma'oti i le Pasefika¹, ina ia atina'e le RPV, ina ia faamalosia le a'oa'oina ma le aga'i i luma o Faalapotopotoga Tuma'oti ile Pasefika.

O le Polokalame o le RPV, na mamanu ma fausiaina i fausaga faa Pasefika, mo i latou foi na faama'ite mea. Na faafoe ma le faamoemoe ina ia mafai e Faalapotopotoga tuma'oti ona tete'e atu i le le paleni o paoa (malosiaga), ma le olaga mativa, o latou tiute ma galuega foi e ta'iala i pulega lelei e tatau ai na maioio ma malamalama, ia atagia ai se sao taua ma le malosi o Faalapotopotoga Tuma'oti i tulaga eseese.

O le malosi o lenei Polokalame, e faa'autu lea i itu nei:

- Finau malosi o se gaoioiga autu lea i le Pasefika, O le faalapotopotoga o le lagona leo o le Pasefika (RPV) o loo lagolagoina le sini autu o le va'aiga mamao e ala atu i le Polokalame e faamalosia ai faalapotopotoga Tuma'oti i le Pasefika.
- Umia ina faalotoifale o mataupu tau atina'e. Na amata ma iloaina ina ua malamalama i nai faaletonu poo avanoa ile itu tau a'oa'oga i Faalapotopotoga i atunu aemaise le itulagi o le Pasefika.
- Fausiaina lea o se avanoa Saogalemu mo Faalapotopotoga Tuma'oti ile itulagi ole Pasefika – Ina ia iloagofie o latou lagona i mea e tutupu ma ni lesona foi na maua mai ai aemaise le maua ai o le malosi faa-le-mafaufau, e avatu ai se leo o faalapototpota Tuma'oti i ni talanoaga e aafia ai le lotoifale ma le itulagi o le Pasefika i ni faafitauli i Pulega.

O le uiga loloto o le fausiaina o se fale – Ole upu Fale ile faasamo, e faasino i soo se ituaiga fale laititi pe tele – Ua faaaoga lenei upu e faailoa ai le taua ma le fesootaiga o galuega faatino a faalapotopotoga. O pulega o le elemeni mausal lea o isi elemeni. O pulega mo tagata faigaluega aemaise le itu tau tupe o poutu ia e 3 e fausia ai i luga le auivi o se faalapototpota e mafai ai ona galulue faatasi ma fai suiga ma faamalosia tulafono e pei na fa'aalia mai e se fale afolau.

I le agaga fiafia o le Raising Pacific Voices o lenei tusiga o se vaega faata'ita'i lea lona lua. E tolu (3) ni faalapotopotoga na faaaogaina i faata'ita'iga o mea fai galuega. Na fai suiga e afua mai fautuaga mai pa'aga. O lenei tusiga ua 'e umia, ole a faasoaa atu, mo faalapotopotoga tuma'oti mo nisi foi fonotaga ma suesuega. E mana'omia lava e le Oxfam ole Pasefika lau tuualalo ma ni suiga lelei ile 'anofale faapitoa, lona faaaogaina ma le sa'o lelei ole faatulagaga. Matou te faamoemoe ma faatali atu i sau tuualalo.

¹ O le faalapotopotoga tutu faatasi ole itulagi ole Pasefika na faavaeina ile 2000 e atunu e 14, ina ia mautinoa le galuega fai faatasi, e faaalia ai atugaluga i atunu ma itulagi malolosi, o sui auai tuufaatasasi ose tuufaatasiga o faalapotopotoga tuma'oti na faavae mai i itumalo ma faalapotopotoga o nuu ma alalafaga.

B. O MATAUPU ETE MAUA I TOTONU O LENEI TUSI TA'IALA

O lenei ta'iala ma lona faamoemoe, ia fesoasoani i tagata oloo galulue e faamalosia le manino ma malamalamā i galuega faatino a faalapotopotoga tuma'oti i le Pasefika ma soloi esea le faaailoga tagata.

O lenei tusi ta'iala o loo faailoa mai ai le faavaa o iloiloga mo agavaa o faalapotopotoga tuma'oti. Ua vaevaeina i ni vaega se 2.

1. O le auala o loo faaaogaina mo le atina'eina ole tomai o Faalapotopotoga tuma'oti ile Pasefika ma le
2. Gaseseina ma le iloiloina o tomai o Faalapotopotoga.

O le gaseseina o tomai o faalapotopotoga tuma'oti e aoaoina ai le tomai faavae o faalapotopotoga i fuafuaga faataatia mo le iloiloina o tomai o faalapotopotoga tuma'oti. O le ta'iala tuma'oti e aofia ai le vaega e 2 ole fuafuaga faataatia.

C. AUALA MO LE ATINA'EINA O TOMAI MA FAAPOTOPOTOGA TUMA'OTI OLE PASEFIKA.

E tele naunau le 'ese'esega lelei o Faalapotopotoga Tuma'oti o loo galulue i totonu o le itulagi faa-Pasefika. E amata mai faalapotopotoga laiti, faapea faalapotopotoga e galulue sua i totonu o nuu o loo i motu tau mamao, ae faapea foi faalapotpotpoga i lalo o faamalu o faalapotopotoga tuma'oti i atunu taitasi o loo fai ma sui o le lautele o Faalapotopotoga Tuma'oti i totonu o Taulaga. I totonu o se itulagi e ofaga iai le felanulanua'i o tu ma aganuu ma gagana 'ese'ese, e matuai 'ese'ese ile 'anofale o loo feagai ma faalapotopotoga tuma'oti (sili atu ile 1000 gagana eseese) i totonu o itulagi o Melenisia, Polenisia ma Maikolenisia. E "tasi le ituiga ae fetau uma" o le auala lea e fetau i itulagi nei ona ole latou 'ese'esega. Ona o mafua'aga ua taua i luga, na mafua ai na faaleleia ma toe iloilo e ala ile su'esu'ega na fiai i itulagi ole Atu Malesala, Toga ma Vanuatu.

O se auala na fotua'i mai ile iloiloga na maua ai le tele o itu 'ese'ese o faalapotopotoga tuma'oti ma o latou agavaa na oo i itu'aiga o suiga ole atina'e ina. A malamalamā tonu ile tulaga o iai ma le itulagi e agai iai se faalapotopotpoga tuma'oti ole a faapea ona iloa gofie ai mana'oga mo le atina'eina o ia faalapotopotoga. E maua le malamalamā'aga lea ile pulea lelei ina o faatalatalanoaga. Matou te tatalo ia faamanino e lenei tusi ta'iala se faavaae mo talanoaga. E tatau ona tatou faataūaina lenei faamoemoe faapea faasologa e lei faatulagaga mo se su'esu'ega e fuafua i tapulaa ua uma na faataatitia, E leo iai foi se faamoemeo e ono agavaa ai se faalapotopotoga mai fesoasoani tau tupe mai faalapotopotoga ale lalolagi. O faalapotopotoga o nuu ma isi, e lē faamoemoe i fesoasoani tau tupe mai faalapotopotoga

ale lalolagi, ina ia mafai ai ona faatinoina le 'au'aunaga i ana paaga.

E 2 vaega o atina'ega o faalapotopotoga.

1. Ole faaaogaina lea o le auala / metotia ole (OCAT) e iloilo ai le tomai ma agavaa o faalapotopotoga tuma'oti. O lenei auala poo le iloiloga e faavae mai ini mana'oga ua malilie iai faalapotopotoga Tuma'oti.
2. O manaoga e tatau ona faamuamua, o iina e amata ai le fuafuaga faataatia mo le atinae'ina o tulaga o faalapotopotoga tuma'oti.

O le vaega lona lua (2) e aofia i lalo ole isi tusi ta'iala. O le 'auga ma le faamoemoe o vaega uma e lua (2) ole faamalosia lea ole fesootaiga i pa'aga i nuu ma alalafaga e faalauloa ai talanoaga e faamalosia ai avanoa mo sui auai uma, ma auala o su'esu'ega e faamalosia ai faalapotopotoga.

D. AUALA MO LE ILOILOINA O TOMAI MA AGAVAA O FAALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI.

1. O AUALA FAATINO MO LE ILOILOINA O AGAVAA MA TOMAI O FAALAPOTOPOTOGA

O auala o iloiloga o tomai ma agavaa o faalapotopotoga e aofia ai auala o iloiloga (OCAT) e pei ona faaali atu ile O. O lenei auala ua faamanino mai ai le faavaa mo iloiloga ina ia iloa ai le tulaga na oo iai se faalapotopotoga e lima ta'ita'ina e itu taua e fuatia ai galuega faatino e taua mo faalapotoptogoa ina ia leai ni noataga i ituaiga tagata, malamalamā , manino faamaumauga ma lelei atoatoa lona fa'atinoga.

O galuega faatino e aofia ai:

- Pulega lelei
- Puleaina o galuega
- Tagata faigaluega
- Tupe ma
- Soalaupulega ma le faagaoioiina

O itu taitasi nei ua fausia mai i ni elemeni e mana'omia ina ia lelei le faatinoina o galuega fai. Mo se faata'ita'iga; ole elemeni o pulega lelei e aofia ai le auivi o pulega ma le itumalo ia lagona o latou leo et atagia ai le auivi o pulega lelei. O faamoemoega autu ole galulue faatasī ma le faagaoioiina

e fesoota'i ma le polokalame ole (Raising Pacific Voices) Lagonaina o leo ole Pasefika ma lana faamamafa ile faamalosia o faalapotopotoga Tuma'oti ile itu tau tomai ma agavaa. Ole "faagaoioina" e faatatau lea malosi'aga ua faatulagaina, ia iai se sa'o poo suiga i faiga faavae, tulafono ma ta'iala (ma lona faatinoga), paketi kamupani poo galuega faatino o tu masani ma talitonuga aemaise le malosiaga e fesoota'i ai ise auala e faalauihoa ai le aia tutusa o tagata. O lenei polokalame ole (OCAT) na mamanuina e iloilo ai tapulaa amata o faalapotopotoga mo soalaupulega ma fesoasoani ma galulue felagolagom'ai. O se metotia tulagaese e ta'ua ole (ICAT) poo le metotia tau ile suesu'ega mo atiga'ega faaa'oa'o'ga mo suiga lelei mo le su'esu'eina o faalapotopotoga tuma'oti ile itu tau suiga lelei i a'oa'oga ma tulaga.

Ole OCAT oloo faailoa mai ai itu nei:

- Faamatalaga auiliili, le mafua'aga ma le taua o matafaioi o elemeni tai tasi
- O ni faamatalaga e faailoa mai ai vaega e 4 cle aga'iga'i i luma o faalapotopotoga tuma'oti ma latou matafaioi ma galuega.

O vaega nei e fa (4) e aofia ai le:

- Totoina
- Faafaleleina
- Matua
- Seleselega ma le
- O ni fesili e ta'iala ai le suesueina o le faalapotopotoga tuma'oti e uiga i laasaga e 4 pei na taua i luga.

2. FAAPEFEA NA FAUSIA LE METOTIA MO LE ATINA'EINA O SU'ESU'EGA MO LE AGA'I I LUMA O FAALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI.

O le polokalame ole OCAT poo le polokalame faaa'oa'oga e suesue ai le a'oa'oina mo le agai i luma o faalapotopotoga tuma'oti, sa faavae mai i su'esu'ega na faatinoina e ala i suesuega toe iloilo ma faalelei atili. Eanoanoa'i le toatele o e na faa'alu lo latou taimi e oo lava i aso malolo o fai'uga o valaso se'ia pogisa, na fesoasoani mai ia i matou e faaleleia lenei auala poo se metotia. Matou te lagona ai le agaga faafetai i sui o komiti faatonu, le 'au faiagaluega o ē galulue fua e leai se totogi ma sui auai o faalapotopotoga nei:

- Radiation Exposure Awareness Crusaders for Humanity, Atu Malesala (REACH_MI) sui auai, aufaigaluega o e galulue fua e aunoa ma se totogi o ē oloo faigaluega i faalapotopotoga tuma'oti ile Atu Malesala.
- Faalapotopotoga o nuu ma sosaiete Toga (CSFT) Civil Society Forum Tonga, ma le faamalumaluga o faalapotopotoga tuma'oti i Toga ma,
- Vatu Mauri Consortium (VMC) ma ē uma e iai lo latou fesoota'iga ile faalapotopotoga lea i Vanuatu.

Na matou tusia/fausia foi se auala poo se metotia mo le OXFAM i Vanuatu ua taua ole Governance Lead and Accountability (GLA) poo le Plega ma Ta'ita'iga Lelei ma le Manino.

3. FAAPEFEA LE FAAAAOGAINA OLE OCAT

Ole auala mo le iloiloina o taunuuga ausia mo faalapotopotoga Tumaoti e tatau na faaaogaina le polokalame o le OCAT e se tagata poo nisi e leai sona sootaga pe faigaluega foi i se faalapotopotoga tuma'oti. Ole faasologa lenei o laasaga ole faaaogaina.

1. O le toe lauliliu o faamaumauga autu (Pe afai oloo iai).
2. O le maea ai o faatalatalanoaga e tatau i tagata su'esu'e ta'i tasi na faia to'atasi lana faatulagaga o faalapotopotoga tuma'oti ma tuuina mai famaumauga o lana faatulagaga.
3. Faatalatalanoaga ma faalapotopotoga to'aititi (kulupu) ma tagata ta'i to'atasi, faatasi ma sui o komiti faatonu, aufaigaluega (pe a iai nisi) aemaise sui auai ma e galulue fua. Ole polokalame ole OCAT oloo i ai fesili e fesoasoani i e faia su'esu'ega e ta'iala ai a latou suesuega i galuega patino ina ia iloa tonu ai malosi'aga ma tulaga o faalapotopotoga tuma'oti.
4. E soalaupule i latou e faia su'esu'ega ina ia i ai se maliega 'autasi i le faatulagaga ma faailoa ni mana'oga o loo mana'omia vave.
5. O nei faatulagaga uma na maua mai i su'esu'ega ole a tuuina atu mo soalaupulega ma ta'ita'i o faalapotopotoga tuma'oti e pei o sui o le fono faatonu ma nisi ole au faigaluega sinia poo sui auai foi.

Ona o faamatalaga e faafoe ai le polokalameole OCAT e faaali mai ai ni ata faa-le-mafaufau o tulaga na oo i ai faalapotopotoga tuma'oti i vaega 'ese'ese ole latou tuputupu ae. Ua mafai foi e lenei polokalame na faatalanoaina ma faatonu ma le aufaigaluega e maua ai se va'aiga mamaao i foliga vaaia o faalaptotpotoga i le lumana. E fesoasoani tele lenei faiga mo fuafuaga faataatitia mo le lumana'i ma mana'oga e faamuamua (vaega 2).

O le umi e faagasolo ai le gaseseina o le iloiloga e fuafua i le telē ma le laititi o le faalapotopotoga . A fua i a matou galuega ua maea, o faalapotopotoga laiti e manaomia lava le aso e tasi mo le toe iloiloina o faamaumauga ma faatalatalanoaga ae lua aso mo le faatulagaga o ni fautuaga, soalaupulega ma maliliega i ni vaega e faamuamua. O faalapotopotoga lapopo'a pe a ma se vaiaso atoa mo le galuega.

LAASAGA 1. TOE ILOILOGA O FAAMAUMAUGA.

Ae le'i faatinoina faatalatalanoaga ma soalaupulega ma faalapotopotoga tuma'oti, e tatau na aoina mai faamaumauga mo le iloiloina. Ma o lea galuega pe tusa ma le 2 vaiaso e faatino ai.

O faamaumauga nei e tatau na manaomia:

- Faavae, tulafono ma isi faamaumauga faa-le-tulafono
- Pepa resitala
- Fuafuaga faataatitia mamao
- O nisi faamaumauga oloo faamatala ai le faalapotopotoga ma ona pulega lelei ma galuega patino faa-le-tausaga.
- Lipoti faa-le-tausaga
- Lipoti a suetusi
- Tulafono a le faalapotopotoga ma
- Faasologa o galuega a le faalapotopotoga ma ta'iala o galuega. Faataitaiga: Tagata faigaluega, vaega o tupe ma le gaseseina o faatau.

LAASAGA 2. FAATALATALANOAGA FAAFESAGA'I

O faatalatalanoaga faafesagai e tatau na faatinoina e ni tagata suesue se toa 2 e faaaogaina ai fesili oloo i totonu ole polokalame ole OCAT.

Ia le i lalo ifo ole toa 2 sui ole komiti faatonu e aofia ai le ta'ita'i fono ole fono faatonu ma le teu oloa e faatalatalanoa. O loo iai ni faamatalaga auiliili o elemeni ma galuega faatino a le OCAT. O nei faamatalaga auiliili o loo iai ni faamatalaga auiliili mo fesili ta'itasi ae e le tatau na faitauina leo tele ao faia le faatalatalanoaga. E faaaoga lava le faautautaga lelei a sui su'esu'e pe a faitau i faamatalaga o loo i totonu o le OCAT. O nei faamatalaga auiliili e tatau ona maua mai i tali aua ole faaaogaina

e maua ai le faatulagaga (laasaga 3). Afai e iai se ofisa ole faalapotopotoga e tatau ona faatinlo le faatalatalanoaga i le ofisa aua e maua ai foi le avanoa o le au faigaluega e fesiliglia ai mo le toe iloiloina o faamaumauga.

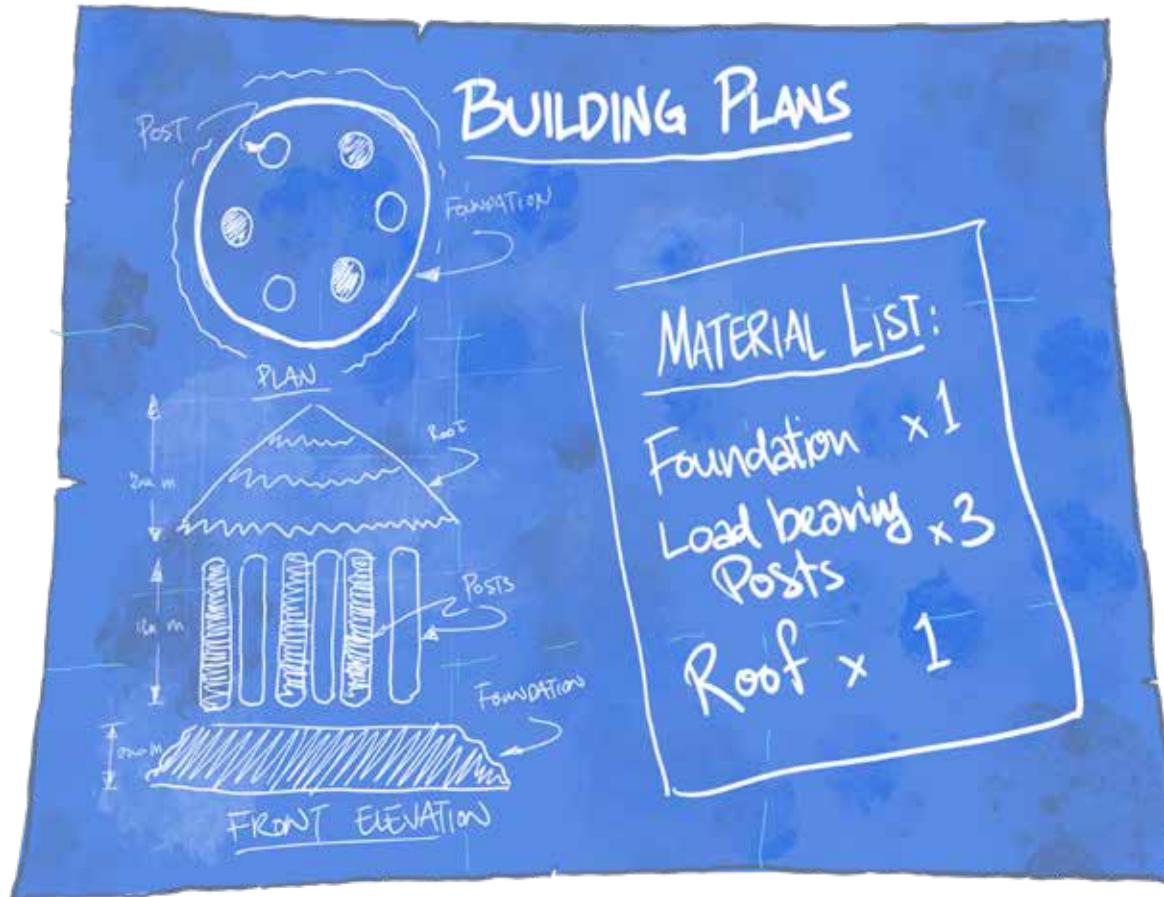
LAAASAGA 3. FAATULAGAGA MA SOALAUPELEGA.

O tali o le a tuuina mai i le taimi o le faatalatalanoaga, o le a faaaogaina e le au su'esu'e e faavae ai se faatulagaga a le tagata lava ia, e faatulaga mai le 1-4. E mana'omia foi le lelei ole faautautaga poto i le fuaina ole tulaga o se faalapotopotoga ona o le tele o faalapotopotoga e le'o o gatasi a latou faiga ma faamatalaga o loo moomia i le faiga o faatulagaga. E manaomia ni faamaumauga e faamaonia ai le faatulagaga. A maea loa le faatinoina o le faatulagaga a tagata ta'i to'atasi ona latou fono faatasi lea e faatalatalanoa atili, ma ia malilie 'autasi e faatatau i le faatulagaga ma tuuina atu foi ni fautuaga i ni itu o loo fia ave iai le faamuamua mo le faaleleia atili o faalapotopotoga i ona itu eseese. E tatau ona sauni e tagata na faia le iloiloga se aoaoga faalauiloa mo le latou faatulagaga ua malilie iai ma tuuina atu ni fautuaga i faalapotopotoga tuma'oti.

LAASAGA 4. O LE FAAILOAINA ATU MA MALILIEGA.

O le faatulagaga ma fautuaga mo a'oa'oga mo le faaleleia e manaomia vave e tatau ona faailoa atu i faalapotopotoga tuma'oti ma faatalanoa pe iai se maliliega 'autasi ma le faalapotopotoga i le faatulagaga ma ni galuega e ave i ai le faamuamua. O nei faamumauga e tatau na faamaumauina aua e faaaoga i le fuafuaga faataatia mo le atina'eina o faalapotopotoga.

E. O MEA FAIGALUEGA MO SUESUEGA O MALOSI POO TULAGA O FAALAPOTOPOTOGA.

1.0 PULEGA

O le puleaina o faalapotopotoga e faafoeina lea e se tino o le latou matafaioi o le mautinoa lea o loo galulue faalapotopoto ina ia ausia sini autu ma faafoeina e tusa ma tulafono ma aiaiga e talafeagai ma le paketi. O le fono faatonu ia mautinoa o loo iai nisi o le aufaigaluega latou te faatinoina iuga lelei o galuega a le faalapotopotoga. O nisi mea e i luga atu o manaomiaga faa-le-tulafono e mana'omia lava e fono faatonu ina ia galulue faatasi poo se faalapotopotoga laititi. O lenei itu tino faapulega e su'esu'e ni igoa e faaigoaina ai pei o komiti faatonu, komiti poo pulega.

O VAEGA ESEESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAAILOILO	1	2	3	4
1.1 FAAMOEMOE AUTU O FAALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI	<p>1. O le a le galuega 'autu a le faalapotopotoga? 2. O i ai se faavae poo nisi faamatalaga o loo faailoa ai galuega autū ma fuafuaga mamao a le faalapotopotoga? 3. O iloa e le aufaigaluega ma le pulega galuega autū ma fuafuaga mamao a le faalapotopotoga? 4. E faapefea na faaaogā e le komiti faafoe ia le faavae ma fuafuaga mamao a le faalapotopotoga? 5. O le a se taimi mulimuli na toe iloilo ai ma fai ni suiga ile faavae?.</p>			
1.2 LESITALA E tatau lava na faataunuua le lesitalaina o se faaalapotopotoga ina ia mafai ai na faagaoioi. E tele ituuga lesitala o loo faaāogaina; Mo se faata'ita'iga; Faa-faalapotoptoga, faa-pisinisi ma faalapotopotoga tuma'oti ma e 'ese'ese āiāiga.	<p>E le manino lelei ni galuega patino poo se vaaiiga mamao a faalapotopotoga. 1. Ua lesitala le faalapotopotoga i se ofisa a le malo? Afai ua uma o ai le ofisa? 2. Afai e le'i lesitalaina aisea? O i ai se fuafuaga mo le lesitalaina? 3. Afai ua lesitala e i ai nisi mea e mana'omia faa-le-tulafono? A i ai, o le a? (Faata'ita'iga; Lipoti faa-le-tausaga).. 4. O ā ni lu'itau mo le tau faamaoopoopoina mai o pepa manaomia? (Faata'ita'iga; Teuina o lipoti faa-le-tausaga). Afai e i ai o le a? 5. Afai e le'i lesitalaina o ai o le a lipoti i ai ana galuega faatino? (galuega fatino, tupe ma isi).</p>			
	E lei lesitalaina faa-le-tulafono le faalapotopotoga tuma'oti.	Ua amatalia le faasologa o le lesitalaina ae lei maea. Ua faia e le faalapotopotoga le faai'uga e 'aua le lesitalaina e mafua mai ona ole taimi pe fetaui ma le faamoemoe i se taimi talafeagai.	Ua maea ona lesitala faalapotopotoga ae na le mafai na lipoti i taimi uma e mana'omia ai.	Ua maea ona lesitala ma lipoti i taimi uma e talafeagai ai.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAAILOILO	1	2	3	4
1.3 PUEGA O FAALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI Ole ofisa e pulea faalapotopotoga tuma'oti e latou te faafoea le sologa lelei o faalapotopotoga. E fesoasoani tele lea i le taula'i lana va'aiga mamao ae o loo lima ta'itai'ina fo'i faa-le-tulafono. Ia mautinoa foi o loo lava alagā o'a e faataunuina ai va'aiga mamao. E afua uma nei mea i le faatulagaga o tulafono ma saili se pule sili ma tagata faigaluega ma faamaonia auala e faafoe ai faalapotopotoga ma le paketi. Ia mautinoa, ia lelei na faafoe le faalapotopotoga ma mata'itu itu e ono lamatia ai, ma faafoe lelei ia lavea ai puipuiga o faaâoga sese o tupe ma le paao e faaâoga ai e i si tagata malolosi tagata le taualoa. Afai ua uma na lesitala le faalapotopotoga, o sui auai ma le itutino o loo pulea, o le a puipuia faa-le-tulafono pe a iai ni faaletonu.	<p>1. O i ai se komiti faatonu/faafoe/ poo se faalapotopotoga e pule?</p> <p>2. O le a le galuega a le komiti lea?</p> <p>3. O ai ana sui auai?</p> <p>4. O a latou galuega faatino ma matafai?</p> <p>5. Faapefea ona latou malamalama i nei mea? (Faataitaiga; E iai ni aiaiga faamauina? E iai se a'oa'oga faamasani mo sui ole komiti faatonu?).</p>			
E leai se komiti	O sui ole komiti faatonu ua malamalama lelei ma malilie i pulega lelei ma tiute faatino a le komiti faatonu.	Ua māioio lava galuega ua tufatufaina atu i ētaitai ma faafoeina faalapotopotoga Ma ua malamalama lelei i o latou tiute fai. (Faata'ita'iga; ole teutupe e gafa ma le va'aiga o tupe,toe iloilo le paketi faa-le-tausaga ma fai ni fautuaga mo ni faamaoniga).	Ua malamalama āiāiga o tulaga tau faatonu.	O fonotaga a komiti faatonu e aofia ai lipoti masani o iloiloga ma soalaupulega i galuega ma tiute ua tuuina atu.
	E fai fonotaga i aso fuafuaina.	E iai se polokalame faamasani mo sui fou o komiti faatonu.		

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA 	
O FAALIOILO	1	2	3	4	
1.4 O ITUMALO O FAALAPOTOPOTOGA	<p>O ai ituaiga tagata poo faalapotopotoga to'a'ititi e saili e faalapotopotoga tumaoti e latou te fesoasoani i ai ma fai ma o latou leo? O ā latou paaga faa-itumalo ia. A le malamalamā ma manino lelei paaga faa-itumalo ma o latou olaga ma mana'oga, aemaise ni faafitaui ma faaosofiaga, o le a faigata ile faalapotopotoga na lagolago i ni suiga lelei mo faalapotopotoga nei. O faalapotopotoga nei e tatau iai ni fautuaga mo i faafitaui, o lea e tāua ai le valaaulia o i latou e auai i galuega a faalapotopotoga tuma'oti, aemaise lava le faiga o faai'uga ma fuafuaga faataatitia.</p>				
1.5 O SINI TAULAI MA AUALA MO LE FAAFOEINA O FAALAPOTOPOTOGA TUMA'OTI.	1. O ai e sailia e faalapotopotoga Tuma'oti e fai ma o latou sui pe ave i ai se faamanuiaga? O le a se latou sa'iliga mo se mea lelei e faia mo faalapotopotoga nei? 2. E i ai nisi o i latou nei sa galulue i totonus o le nei faalapotopotoga? Faapefēa? (Faata'ita'iga; galulue ile pulega, faiga o faai'uga, poo le pulega o faalapotopotoga). 3. Afai e le manaomia le auai o le faalapotopotoga i galuega, sei vagana ni faamanuiaga e latou te manaomia, e tatau la ile faalapotopotoga tuma'oti ona saili ma iloa mana'oga o nei faalapotopotoga ma mafuaaga o mana'oga.	E le o manino ma e 'ese'ese foi malamalamā'aga poo ai le itumalo e ōmai ai faalapotopotoga.	Ua manino lelei le fono faafoe ma ua malilie faatasī i le itumalo a se faalapotopotoga . O itumalo e iai faalapotopotoga ua faamanuaina i auauaga a faalapotopotoga tuma'oti.	Ua malamalamā lelei komiti faafoe i pa'aga faa-itumalo a faalapotopotoga tuma'oti. O pa'aga faa-itumalo e fesiligia i ni o latou finagalo ae le auai i ni faai'uga fai.	O sui a se itumalo e auai ma fesoasoani i le pulega lelei o faalapotopotoga tuma'oti.
	1. O a ni fuafuaga faataatitia alualu mamao a faalapotopotoga ua iai? 2. E faapefēa na faaōgaina e faatonu nei fuafuaga faataatitia? 3. O i ai ni fuafuaga faataatitia mo le ausia o nei fuafuaga mamao? 4. Sa faapefēa na fausia lenei fuafuaga alualu mamao, ae o ai sa fausiaina? 5. E faapefēa na faaaogaina lenei fuafuaga alualu mamao, ao ai foi e faaaogaina? 6. Ua toe ilioilo lenei fuafuaga alualu mamao? O anafea? Ao ai na faia le iloilogia?	E leai ni fuafuaga faataatitia alualu mamao a le faalapotopotoga.	O loo iai fuafuaga faataatitia ae e seāseā ona tapa iai le komiti faatonu mo le tapasāīna o latou faai'uga.	O loo iai fuafuaga faataatitia a le faalapotopotoga ma e manino foi le faasologa o auala e faatino ai mo le 'ausia o sini autu. E tāpa lava e le komiti faafoe nei fuafuaga faataatitia ma le faatinoina mo le ta'lalaina o latou faaiuga.	E manino fuafuaga faataatitia ma auala, aua na fausia mai i le galuega faatasī. Ua faaaoga e komiti faatonu auala e mata'itu ai le lelei o galuega fai. E toe lau liliu mai lea taimi i lea taimi auala ma fai suiga pe a manaomia.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAAILOILo	1	2	3	4
<p>sa'o le savaliga ma lelei le faasoasoaina o mea faigaluega. O nei mea faigaluega tāua tele e lagolago ai i le faafeina lelei o Faalapotopotoga Tuma'oti e faatatau i le vave o 'au'aunaga ma le manino lelei o faamaumauga.</p> <p>1.6 O LE AUVI MO LE GASESEGAGA MO LE AVEA MA SUI OLE PULEGA</p> <p>O le sa'ilia o sui o le komiti faafoe o se itu taua tele ia mautinoa o sui o le komiti faafoe e tatau na iai ni agavaa 'ese'ese e mana'omia e faataunuuna ai galuega autū. O le metotia e masani na filifili ai sui o le komiti faatonu, o le faatutū mai lea e tagata latou te silafia sui e agavaa. E tatau i le komiti faafoe, na fausiaina se lisi o tiute ma galuega a le komiti faafoe e faailoa mai ai agavaa, poto masani ma amioga o loo mana'omia e le komiti faatonu. E faailoa foi ile lisi o tiute itu taua e tatau ona i ai ise faatonu, o latou tiute, faatinoga o galuega ma lona naunauta'iga i galuega fai (taimi, fonotaga ma le auai i komiti laiti).</p> <p>1.7 IA MALAMALAMA MA MANINO LELEI GALUEGA A LE KOMITI FAATONU</p> <p>O le avea ma itutino e faafeina faalapotopotoga tuma'oti e taua tele le faa-pepa uma o ana faai'uga ma filifiliqa ma faailoa atu i ana paaga ma le au faigaluega.</p>				
	<p>1. E faapefea ona avea se tasi e avea ma sui faatonu o se komiti faafoe?</p> <p>2. O le se gaoioiga e fai pe a iai se avanoa ise komiti faafoe?</p> <p>3. Afai e fai se sailiga, o afea 'ae faafia na tutupu ia mea? O se tulaga manaomia e le faavae pe faa-le-tulafono? (Toe iloilo le faavae ma le tualafono).</p> <p>Ole filifiliqa ose faatonu o le matafaioi lea a faatonu o loo i ai i le komiti i le taimi nei e unoa ma le fesiliglia o isi sui mamalu o le faalapotopotoga.</p>	<p>O le filifiliina o sui auai o le komiti faatonu e faavae mai i le faai'uga amiotonu ma le manino e aloaia ma malilie i ai sui mamalu o le faalapotopotoga.</p>	<p>Ua filifilia sui o le komiti faafoe ae le'i toe faia se filifiliqa talu le 5 tausaga ua tea.</p>	<p>I lalo o aiaiga o le faavae, e filifilia sui o le komiti faatonu e ta'i tasi i totonu ole tai 5 tausaga.</p>
	<p>1. O a ni mataupu poo ni faai'uga na talanoaina pe na fai i nai masina ua tea?</p> <p>2. Sa faapefea na faamaumauina nei faai'uga? (Toe iloilo lipoti a le komiti faafoe ma minute pe a fai o iai).</p> <p>3. Sa faapefea na faalauiloa nei faai'uga? (Toe iloilo imeli ma puletini a le faalapotopotoga).</p> <p>E leai ni faamaumauga o fonotaga ma faai'uga a le komiti na fai.</p>	<p>E le o sologa lelei le faamaumauga o fonotaga a le komiti faafoe.</p>	<p>O loo faamaumau faai'uga na fai a le komiti faafoe ae faatoa faailoa pe a manaomia.</p>	<p>Ua faamaumauina uma faai'uga ma ua sauni e tuuina atu pe a manaomia ma faasalasalau i sui auai ma le aufaigaluega.</p>

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALIOILO	1	2	3	4
1.8 GAFATAULIMAINA O ITU TAU TUPE A LE FAALAPOTOPOTOGA	<p>E taua tele le gafataulimaina lelei o itu tau tupe o Faalapotopotoga Tuma'oti e mautinoia ai lona le toe faalagolago i ni fesoasoani mai fafo ae ua mafai lava ona tu i ona lava vae mo le faaāauauina o auauanga.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O le a se tau faa-le-tausaga o le faagaoioiina o galuega ma auauanga a se faalapotopotoga? (O le a le Paketi). 2. O ai e faatupea le faalapotopotoga? O ai paaga autu o tupe? O le a le ituaiga lagolago? (Faataitaiga; mealofo mai faalapotopotoga o nuu, galuega fesoasoani, mealofo mai le malo ma isi). O fesoasoani pupuu, fesoasoani tupe e i totonu ole tausaga, poo fesoasoani mo se vaitaimi e tasi). Taimi faa-le-ogatotonu (sili atu ile tausaga ae i lalo ifo o le 2 tausaga) poo se taimi umi (sili atu i le 2 tausaga). 3. Poo iai ni auala poo ni metotia na faaaogaina e faalapotopotofa tuma'oti ia mautinoia ai le lelei o itu tau tupe? (la mautinoia o loo lava tupe ma mea fai tino e fesoasoani i le faatinoina o auauanga ina ia mautinoia le faataunuuna o vaaiga alualu mamao ma faamoemoega tausili). Oa ni auala o loo faaaogaina? O le matāfaioi a ai? 4. Mo ana galuega? Ua faatulaga se aofaiga e maua mai i sailiga tupe? Afai ua i ai, sa ausia la lea aofaiga? O a ni lu'itau na feagai ma faalapotopotoga i le sailia o tupe? 			
	Laititi pe leai foi ni fuafuaga mo ni sa'iliga tupe. E faalagolago faalapotopotoga i fesoasoani tau tupe mo se taimi se tasi mai nisi o faalapotopotoga i nuu mo le faataunuuna o fuafuaga mamao.	Ua silafia e le komiti faatonu le taua o le saili tupe ae faatino lava ina ua manaomia.	Ua silafia e le komiti faatonu auala e uia mo tupe e omai i totonu ma e taimua ai lava e ua faapitoa i ia galuega.	Ua i ai aofaiga o tupe mai sailiga tupe sa fuafuaina ae 'ese'ese foi auala e faaaogaina mo le faatinoina. O tupe maua e tatau lava na lava mo galuega faatino i totonu o le tausaga.

2.0 OLE AUIVI OLE FAALAPOTOPOTOGA MA LE PULEGA

O le a ni fesootaiga, o manaoga ma tiute ua i ai mo le faataunuina o va'aiga mamao o faalapotopotoga tuma'oti? A manino lelei le auivi a le faalapotopotoga o le a faigofie foi ona iloa ona tiute ma ana galuega fai, aemaise le maioio lelei o mea e manaomia mo le faatinoina o latou tiute. E fesoasoani tele le auivi mo le saunia lelei o galuega, lelei le faasoasoaina o matafaioi, o mea faigaluega ae ole a faaititia ai le faaaogaina o mea faigaluega ona o le tagofia faalua pe sili atu o le galuega e tasi. O lenei foi auivi e fesoasoani tele i le faatinoina ma le lelei o galuega, ae le gata i lea, o le vave manino ma sa'o lelei ole faatinoga.

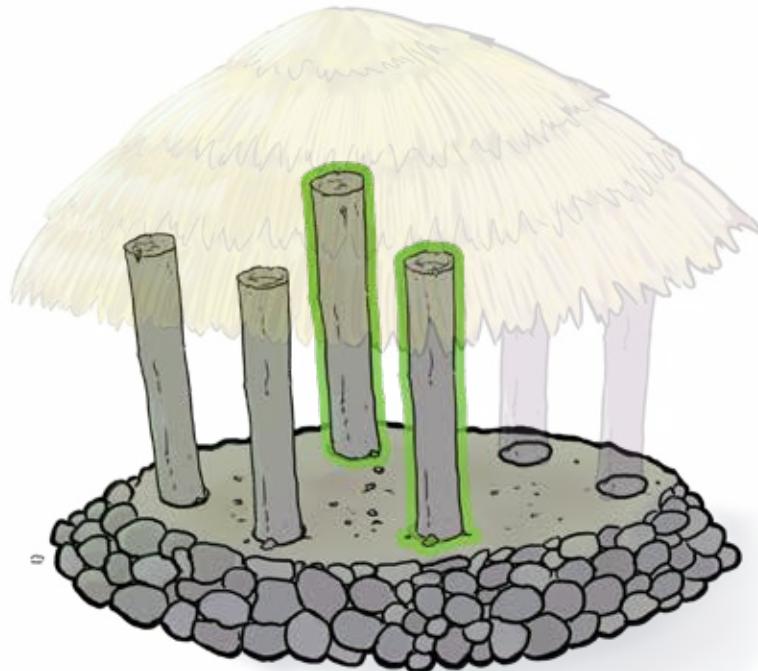

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALIOLIO	1	2	3	4
2.1 OLE AUVI OLE FAALAPOTOPOTOGA	<p>1. Oa ni avanoa taua i faalapotopotoga i nuu? 2. O a ni galuega e gafa ma nei tagata in nei avanoa? 3. O nei avanoa e gafa ma le puleaina o i si tagata? Ua faa-pepaina nei faiga? Faapefea? 4. E iai ni galuega e manaomia le faatinoina e faalapotopotoga i nuu o loo i totonusi o lana sini autū ae le o 'ato'atua lona faatinoina? Oa ia galuega? Aisea e manaomia ai ae aisea foi ua misi ai?</p>			
O le auivi ose faalapotopotoga e mayoio mai ai galuega autū, o e ta'ita'iā ma le puleaina. E pito i sili lava ona malamalamā pe a faaali mai i se ata. O se mea faitino taua tele le auivi e manino lelei ai poo ai tonu e faatinoina se galuega i se faalapotopotoga. E tatau na toe iloilo se auivi mai lea taimi i lea taimi ina la mautinoa le faaāuā pe a faatinoina e se faalapotopotoga galuega e tatau na ofoina atu o loo i totonusi ole ta'iala.	Leai se auivi a le faalapotopotoga.	Oloo iai le auivi a le faalapotopotoga ae le o manino lelei iai le aufaigaluega pe faape'i foliga pe o i ai foi ni avanoa ua tino, ae ua faafia na faatinoina.	Ole auivi ua manino lelei ma ua uma ona faa-pepa ma ua avanoa mo le lautele e silasila iai. E iai ni galuega ma ni tiute o loo misi mai le auivi e momomia mo le faataunuina o auala e faatinoina ai galuega.	Ua malamalamā le aufaigaluega i le auivi mo galuega ma le manino o faiā. Ole auivi o loo ua i ai uma le lisi o galuega ma tiute e manaomia e faalapotopotoga i nuu mo le faatinoina o galuega.
2.2 O TAIALA MA FAASOLOGA	<p>1. O i ai se faamaumauga tusitusia poo se ta'iala mo sui auai e latou te malamalamā ai i mea o loo iloa e faalapotopotoga i nuu mo le faatinoina o galuega?. 2. O le a le ituaiga ta'iala?. (āiāiga ma tulafono, faasologa o galuega). 3. O vaega o galuega o loo aofia i lea ta'iala?. 4. E faapefea na faatinoina e faalapotopotoga i nuu o loo mulimulita'i i nei ta'iala?.</p>			
O ta'iala ma faasologa e ō gatasi ma tapulaa manaomia mo faalapotopotoga tuma'oti ma tuuina atu o se ta'iala ina ia faamalieina mana'oga na mafaufaufina. E tatau na a'o'oina le aufaigaluega fou i ta'iala ma faasologa o galuega, ma e tatau na toe iloilo ina, ia mautinoa o loo fetau i pe a feagai ai faalapotopotoga ma suiga.	E le o i ai ni tulafono mo le faasologa o galuega. E foliga mai e le o i ai tele se amanaia o lo latou āoga.	O loo i ai ni tulafono ta'iala ae leai se āiāiga mo le faailoa i le aufaigaluega e uiga i ia mea.	O loo i ai tulafono ma auala e faatinoina ai le tele o vaega taūa ae leai se gasesegaa ina ia faamautinoa ai o loo i ai nei faafoega i le faatinoina o latou galuega.	O loo i ai tulafono ma ua i ai auala ma mea faigaluega fai tino ua faaāogaina e falapotopotoga i nuu e lagolago ai i le aufaigaluega mo le faatinoina o galuega. O tulafono e iloilo mai lea taimi i lea taimi ia mautinoa o loo fetau i taimi uma.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALIOILO	1	2	3	4
2.3 TOE ILOILOINA O FAALAPOTOPOTOGA	<p>1. E fai ni iloiloga ma ni suesuega a faalapotopotoga i a latou galuega? E faafia na fai iloiloga? 2. O a ni itu e aofia i lalo o galuega a faalapotopotoga?.Faapefea na faatino lenei iloiloga? O ai e aofia i le iloiloga? 3. E faapefea na faaaogaina ni mea na maua mai i lenei iloiloga? E faalauiloa atu? O ai e fai i ai le faalauiloa ae faapefea na faalauiloa?</p>			
E manaomia e faalapotopotoga i nuu ona toe iloe na ausia le latou faamoemoe autu ae pe o iai foi se taua leleo atagia i le latou faavae e ala latou galuega. E manaomia le fai ose suesuega pe na lelei le faataunuina o auala na faaaogaina, ae afai e leai Aisea? O le iloiloga ma aoaoga na maua mai a i mea na tutupu e faataunuina ai sini autu.	Leai se iloiloga poo se suesuega.	O iloiloga o Faalapotopotoga e le'o faatinoina i piriota. O fautuaga mai iloiloga e le'o faatinoina.	O loo faatinoina iloiloga ae le tu to'atasi ma e le aofia ai ituaiga ese'ese e le auai i faa-talatalanoaga.	O iloiloga e fai soo ma e faalauiloa fautuaga ma faatino.

3.0 TAGATA FAIGALUEGA

O loo faama'ite lava faalapotopotoga i nuu mo taui e faafiafiaina ai tagata ma i latou o loo galulue ma lagolago i faalapotopotoga. E tatau lava ona mata'itu tulaga ia mo tagata faigaluega e fesoasoani ina ia mautinoa e mafai e faalapotopotoga i nuu ona faatosina ma faa-faialuega pea tagata e fetaui lelei mo le fataunuina o lana sini autū. O nei mea uma e aofia ai le: * Faafaigaluegaina * totogi * Faafoeina o sini autū *Saogalemu ole aufaigaluega * A'oa'oga ma le faamalosia o agavaa ma * Mulimulita'ia o tulafono talafeagai ma ta'iala.

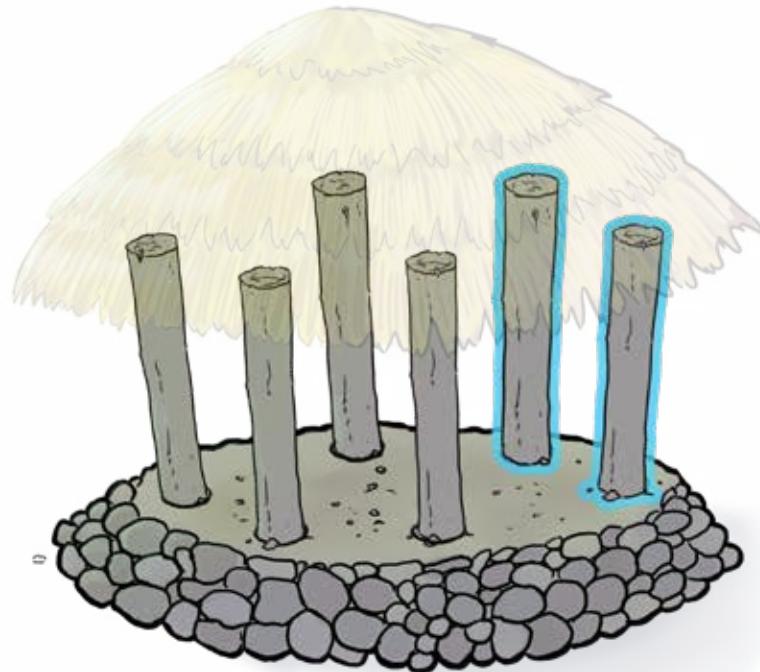

O VAEGA ESEESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA 	
O FAAILOILO	1	2	3	4	
3.1 FAAFAIGALUEGAINA O TAGATA. O le faafaigaluegaina o tagata o se gaoioiga ia mautinoia ua faafaigaluega ese faalapotopotoga tagata e mautinoia latou te mafai ona faataunuua sini autū ma galuega faatino.	<p>1. Faapefea na faafaigaluega tagata i faalapotopotoga tuma'oti?</p> <p>2. E faapefea na mautinoia e faalapotopotoga i nuu ua latou faafaigaluegaina i latou ua i ai faailoga talafeagai ma ua mafai na faatino ni tulaga manaomia o galuega faatino? (Faasalalauga, faaaogaina o le lisi o tiute, lipoti mai nisi ma i si faiga).</p> <p>3. O i ai ni tulafono e faamatala ai le faa-faigaluegaina o tagata ma le faaatinoina o se auauanga? (Afafai o i ai ua toe iloilo), o manino nei tulafono ma taiala i le aufaigaluega?</p> <p>4. O faapefea na taulimaina e fapotopotoga i nuu ia tulaga o le filifiliga o tagata faigaluega e aofia ai tagata e latalata le sootaga ia i latou?</p>	Laititi le malamalamia poo le amana'ia o mafua'a'aga ma le taua o le i ai o faamaumauga tusitusia o le faasologa mo le faafaigaluegaina o tagata. O tagata faigaluega e faa-faigaluega lava ona e i ai le fesootaiga ma le pule poo faatonu ae le o le tomai ma faailoga tau aoaoga.	E iai taiala mo le faa-faigaluegaina o tagata ae le o faatinoina.	O loo manino ma lelei taiala ma tulafono mo le faa-faigaluegaina o tagata ma o loo malamalamia foi ma mulimulita'i e le aufaigaluega.	O loo manino tulafono mo le faa-faigaluegaina o tagata ma o loo sologa lelei ma mulimulita'i mo e talosaga i totonus ole atunuua ma autuu i fafo.
3.2 LISI O TIUTE O le lisi o tiute e faailoa mai ai le 'auga ma le faamemoe, tiute fai ma manaoga o se faalapotopotoga i nuu. E tatau na tofu le tagata faigaluega ma le lisi o ona tiute. E faanino mai ai manaoe faalapotoptoga i le faatinoina o galuega ma tiute ma faigofie ai foi le mataituna o le tulaga o le faatinogao gal;uega. O le lisi o tiute e tatau na iloilo i piriota taitasi ia mautinoia o loo faaaauau pea le sa'o o galuega fai ma tomai ma le faatinoina.	<p>1. O i ai ni lisi o tiute a le faalapotopotoga? Mo tiute ta'itasi? Mo a ituaiga tiute?</p> <p>2. E i ai se fesootaiga o nei lisi o tiute ma le auivi o le faalapotopotoga?</p> <p>3. E faapefea na faaaoga lisi o tiute? O le a le mea e faaaoga ai?</p>	E leai ni lisi tusitusia o tiute.	E le manino lisi o tiute ma e i ai nisi avanoa e felavasa'i tiute fai ma galuega.	E le o ò gatas le lisi o tiute ma le auivi, o ana matafaioi ma faamaumauga i lalo o nei matafaioi (silasila ile 2.1) ma e toe iloilo ma faaāuāu pea na suiga.	Ua ò gatas le lisi o tiute ma le auivi aemaise matafaioi ma faamaumauga i lalo o nei matafaioi. (silasila ile 2.1) ma e toe iloilo ma faaāuāu pea na suiga.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALIOILO	1	2	3	4
3.3 ILOILOGA O FAATINOGA O GALUEGA.	<p>1. O a ni tulafono ma ni taiala o loo i ai mo le iloiolina o tulaga o faatinoga o galuega a le aufaigaluega (Pe afai o i ai e tatau na iloiilo).</p> <p>2. O le a le auala o loo faatino ai le iloiolina o tulaga ole faatinoga o galuega?</p> <p>3. E faafia na faatino ia iloiologa? Ua faamaumauina ia mea?</p> <p>4. O ai e faatinoina le iloiologa o tulaga o faatinoga o galuega?</p>			
3.4 ATINAEINA O TAGATA FAIGALUEGA	E le o i ai se auala mo le iloiolina o tulaga o galuega a le aufaigaluega.	O iloiologa ma le lipotina o tulaga ausia o galuega e faatinoina i se tulaga le aloa'ia.	O loo i ai faataatiaga mo le iloiologa o tulaga o galuega faatino ae e le o mulimulita'i i ai.	O iloiologa o le faataatiaga mo le iloiologa o le faatinoina o le galulue a le aufaigaluega (saunia e supavaisa ma nisi o le aufaigaluega) ua leva na iai ma ua mulimulita'i ma faamaumau lelei ma teuina.
	<p>1. E faapefea na mautino e le faalapotopotoga o loo faaūāuina pea le iai o le tomai mana'omia mo le faataunuina o le va'aiga taula'i ma faamoemoega momia?.</p> <p>2. O a ni tulafono ma ni ta'iala mo le filifilia o tagata faigaluega mo a'oa'oga poo nisi avanoa mo le atina'eina?.</p> <p>3. O i ai se fuafuaga faataatia mo le atina'eina o le aufaigaluega? Faapefea, ae o anafea foi na faatino ai lea polokalame, ae o ai e auai i lea atinae?</p> <p>4. O i ai ni faamaumauga i polokalame ati'ae mo tagata faigaluega?. Ao ai e mafai na faiatau ma faaōogaina nei faamaumāuga? Pe afai o soo se isi, e mafai na faaaogaina?</p>	<p>Na o le to'atasi pe to'alua tagata faigaluega e faamanuāina i a'oa'oga faatino.</p>	<p>O le filifiliina o tagata faigaluega mo avanoa mo aoaoga, e le aloaia. (e aofia ai le auai i koneferenisi).</p>	<p>O loo i ai auala mo le atina'eina o faalapotopotoga o loo ō gatasi ma fuafuaga faataatia ae e le o lelei lona faatinoina.</p>

4.0 VAEGA O TUPE

O faalapotopotoga i nuu i totonu o le pasefika e faalagolago tele i meaalofa tau tupe mai tagata lautele o nuu, ma i si foi faalapotopotoga a le malo ia aemaise foi atunu mai fafo. O le lelei o le puleaina ma le va'aia faalelei o tupe e fesoasoani tele lea i le faamalieina ma faataunuina ai sini autūa le faalapotopotoga. E fesoasoani tele lenei faiga i faalapotopotoga ina ia manino ma lelei faamaumauga mo i latou na fesoasoani mai i le faatupeina. O nei foi faiga ia mautinoa ai le aofia ai o le paketi, o le vaaia lelei, faamaumau ma lipoti le faaaogaina o tupe e tusa ma aiaiga o le tulafono i totonu o fufuaga alualu mamao a faalapotopotoga.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAAILOILo	1	2	3	4
<p>4.1 FAAMAUMAUINA O TUPE</p> <p>O le faamaumauna o tupe o se mamanu ua saunia lelei mo le faamaumauna o gaoioiga i aso uma o tupe teu ma tupe tala, ma le teuina o pili ma lisiti e faamaonia ai tupe faalu. O le lelei o faamaumauga o tupe, e fesoasoani tele lea i le saunia o tala o tupe.</p>	<p>1. O i ai se faataatiaga tusitusia mo tupe faaāoga ma tupe maua? Ua i ai i totonusi o ni tulafono ni ta'iala?. 2. Ua i ai se auivi mo le faaāogaina o tupe? Oā ni faiga masani ma ni laasaga mole faamaumauga o tupe? E faafia na fai? 3. O ai e ana lana matafaioi le faia o le tuu faatasiga o tala tau tupe? O le a le umi ma fai nei lipoti ae o ai foi e faitau ai ma faaāogaina?</p> <p>Leai ni faamaumauga faatuatuaina o le faaaogaina ma le teuina o tupe.</p>	<p>O loo faamaumau le faaaogaina o tupe i le api o tupe ae le o faaāuāuina faamaumauga i aso uma. O tupe mai tagata ese'ese ua le malamalama, o tupe faaālu ma tupe maua e tau leai ni lisiti ma ni faamaumamauga tusitusia..</p>	<p>O le tele o le fegaōiōia'iiga o tupe e lelei na faamaumau ma faagaōiōi ae o pepa e lagolago ai e misi ma le teuina i tulaga talafeagai.</p>	<p>O le faaāogaina o tupe ua lelei atoatoa lona faamaumauna ma vave faatino, ma e maua uma foi lisiti ma i si pepa i soo se taimi e manaomia ai.</p>
<p>4.2 VAAIGA O TUPE PEPA MA TUPE SILIVA</p> <p>O le puleaīna ma le va'aia o tupe pepa ma tupe siliva e faatonutonuina e tulafono mo le malu puipuia o tupe i totonusi o ofisa. Ae le gata fo'i i lea, o le faaāogaina, faapefea ona totogi atu tupe, o saini i le tusi tupe, pepa e mana'omia mo le lagolago ai o ni tupe totogi atu ma isi.</p>	<p>1. O a ni tulafono ma ni ta'iala o le faaāogaina o tupe aemaise ai ni auala o loo faaāogaina e faalapotopotoga i le taimi nei?. O i ai ni tusi ta'iala na lolomina, poo ni kopu i lugua o komipiuta e mafai na faitau ai nisi?.</p> <p>2. O fea o loo teu ai?.</p> <p>3. O ai a'o anafea na tusia ai? O ai na auai ile fausiaina?. Na toe fai se iloiloga o nei tusi taiala?.</p> <p>Leai ni ta'iala poo ni tulafono ua fausia.</p>	<p>Ua iai nai ta'iala ua uma na fausia ae faa- le amana'a i le tele o taimi.</p>	<p>Ua uma na tusia ta'iala ma tulafono e manaomia le toe faaleleia.</p>	<p>O tulafono ma ta'iala ua lava ma toteo ma ua ausia manaoga o aso nei.</p>

O VAEGA ESEESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALIOILO	1	2	3	4
4.3 TEUGA TUPE I LE FALE TUPE MA LE PUSA TUPE	<p>1. O ai le faletupe o loo fai ai teugatupe a faalapotopotoga?. 2. O ai o loo saini ai i le teugatupe?. Faapefea na filifili i latou o loo saini?.</p> <p>3. E i ai ni aiaiga ua faamauna mo le faaōgaina o tupe laiti o loo i le pusa tupe?. O a ia āāiga?</p> <p>4. O i ai se pusatupe a le faalapotopotoga e teu malu ai tupe?. O ai e vaiai le pusa tupe?</p>			
O faalapotopotoga uma ua poloa'ina i lalo o le tulafono ina ia fai ni tusitupe i Faletupe. O teugatupe e faa-faigofie, malu puipuia ma e maua ai le tului mo faalapotopotoga. O pusa tupe e faaōgaina mo faatūluga laiti ma i si mea e manaomia ma e tatau foi na faa-maumau lelei i faila.	E leai se tusi tupe a le faalapotopotoga ae o loo teu tupe i le tusi tupe a se tagata to'atasi.	O loo i ai le tusi tupe a le faalapotopotoga ma le pusa tupe poo le sefe aepeit'ai, e fai ma aitalafu e le aufaigaluega tupe ma feleilogai ai tupe a le ofisa ma tupe a tagata faigaluega.	O loo vaiai lelei e le faalapotopotoga tupe o loo i teuga tupe ma tupe o loo i le ofisa. E tatau lava ona to'ālua pe sili atu foi nisi e saini i teuga tupe a le faalapotopotoga.	E faataūa e faalapotopotoga le faateleina o tului mai teuga tupe ma mata'itu lelei le faagaoioina o tupe i le tusi tupe.
4.4 O TUPE PEPA MA TUPE SILIVA MALE FAAPALENIINA O TEUGA TUPE	<p>1. O faatinoina le faapaleniiina o tusi tupe e le faalapotopotoga i taimi faatonuina? E tai faafia na fai?</p> <p>2. O ai e faia le galuega o le faapaleniiina o tupe ma tusitupe? O ai e siakiina a'o ai fai e tatau na faitau ai?.</p>			
O le faa-paleniiina o tupe teu ma tupe tala o le faa-tusatusaina lea o faamaumauga a le faalapotopotoga ma le teugatupe i le faletupe poo i ai se ese'esegia i ia vaega. O le faapaleniiina o teuga tupe o se auala ta'a lea mo le sa'īlia lea ma puipui mai ai se faaletonu. E fesoasoani foi e iloa ai ni mea sese mai teuga tupe i faletupe.	E le manaomia se faapaleniiina o tusi tupe ma tupe, ma e le amanaia ma leai se mea e faia..	E seāseā faatinoina le faapaleniiina o tusi tupe ma tupe. O le alii/tamaitai ofisa e gafa ma faamaumauga o tupe e va'aia foi e ia le pusa tupe ma tuueina atu tupe ma faatau laiti.	O loo faatinoina le faapaleniiina o tusi tupe ma tupe i taimi uma. E taūa tele le galuega a le e faapaleniiina tusi tupe ma tupe.	E ta'i masina ma faatino le faapaleniiina o tusi tupe ma tupe o teuga tupe uma. O le siakiina o tupe o loo i ai i le taimi nei i le ofisa e tatau na faatinoina e seisi tagata e ese mai le teutupe ma e tatau na fai tai piriota.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA 	
O FAAILOILo	1	2	3	4	
<p>4.5 OLE VAAI I LE LUMAN'AI I LE FEGASOLOA'IGA O TUPE.</p> <p>O le vaiga i le lumanai i le fegasoloa'iga o tupe o se fua faatatau lea i tupe e omai i totolu ma tupe e o i fafo mai le faalapotopotoga. E aofia uma ai tupe maua ma tupe faaālu. O lenei fuafuaga poo se auala e fesoasoani tele i le pulega ma fuafuaga faataatitia mo le luman'ai ina ia mautinoa o loo lava tupe e totogi ai le aufaigaluega, ma e mana'omia mo ni oloa faatau mai ma le tuuina atu o auaunaga.</p>	<p>1. O faatinoina e faalapotopotoga ia ni fuafuaga mo le fegasoloa'i o tupe i le lumanai? E ta'i fia aso poo masina ma fai?</p> <p>2. O ai e ana lana matafaioi lea ole faiga o le fuafuaga mo le fegasoloaiga o tupe i le luman'ai? (Su'esu'e le faatinoina)</p> <p>3. O atagia ai mana'oga o le faalapotopotoga i totolu o le fuafuaga o le fegasoloa'iga o tupe i le lumanai?.</p>	<p>E leai se malamalamā'aga i le faiga poo se mafua'āga foi e manaomia ai se fuafuaga mo le fegasoloa'iga o tupe i le lumanai. E masani lava na faamuta galuega ina ua le lava tupe o loo maua.</p>	<p>Leai se fuafuaga mo le faagasologa o tupe ile lumana'i ma o tupe foi o loo i ai i le taimi nei e masani na le lava pe tele atu foi mo manaoga.</p>	<p>O fuafuaga mo le fegasoloaiga o tupe i le luman'ai e fai i lea taimi i lea taimi ae o tupe o loo umia ile taimi nei e fetau lava ma mana'oga o le faalapotopotoga.</p>	<p>O fuafuaga mo le fegasolosoloaiga o tupe i le luman'ai e fai i taimi uma ma o tupe lava o loo i ai e masani lava na fetau ma mana'oga i le taimi nei.</p>
<p>4.6 LIPOTI O TUPE.</p> <p>O le lipoti o tala'aga o tupe e tuu mai ai le aofa'iga o tupe na maua faapea se tala'aga o lona faaāogaina. E aoga lenei tala'aga e faailoa mai ai tupe na faaālu ae le'i i ai se faatagaga. O se faiga lelei lea ma le mautu e puipuia ai le aufaigaluega ma le komiti faatonu mai le faaaogaina o tupe e le'i i ai se faatagaga. O lipoti o tupe e tatau na fai ma o se mana'oga faa-le-tulafono ma e tatau na mulimulita'i a e pei na iai i tulafono faa-suetusi.</p>	<p>1. O i ai se fuafuaga faataatia alualu mamao ma se taimi faatulagaina o le lipoti faa-le-tupe? (mo totolu ma fafo?).</p> <p>2. O ā gatas i le faiga o lipoti o tupe ma faiga faa-lotoifale o le lipotiina o tala o tupe?</p> <p>3. O ai e saunia tala o tupe?</p> <p>4. O fea e teuina ai ao ai e faitau ai?</p>	<p>O tala o tupe e faato'a sauni pe a mana'omia e faalapotopotoga ma tagata e faatupea galuega ma poloketi.</p> <p>O loo i ai, ae le o faaalia ai le sa'o o le itu i tupe maua ma tupe faaal</p>	<p>O tala o tupe e sauni mai lea taimi i lea taimi, ae na'o vaega e faamalie ai e foaina mai tupe ae le o ni mea moni na tutupu. E masani lava na tuai lipoti.</p>	<p>E sa'o ma faamaoni le saunia o lipoti ae i ai taimi e fenumia'i ai poloketi ma le puna'oa o tupe maua. E masani lava na fetau le taimi o lipoti.</p>	<p>O lipoti sa'o ma le faatuutuaina ua mae'a tapena e manino le ese'esega o poloketi ma puna'oa o tupe maua. Ua maea saunia lipoti ma ua tuuina atu i le taimi tonu ua fuafuaina poo se taimi fo'i ae lei oo i le taimi e faagata ai.</p>

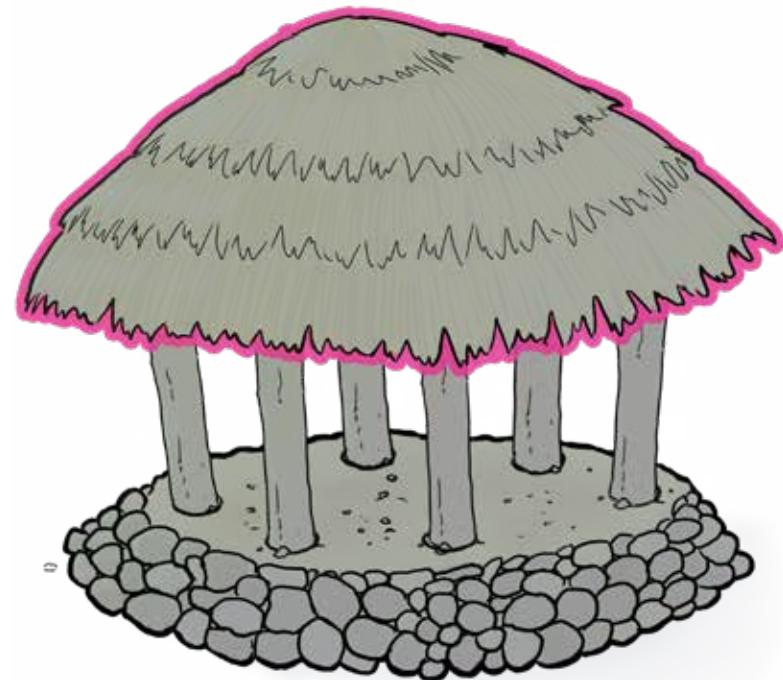
O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALIOILO	1	2	3	4
4.7 PULEAINA MALE FAASOAINA O LE LIPOTIINA O LE TALA O TUPE	<p>1. O i ai ni faiga mo le faasoaina o lipoti i le lotoifale?. (komiti faatonu ma le aufaigaluega?).</p> <p>2. Ua saunia mo le faaāogaina (o ai e faiataina ma faaāogaina?).</p> <p>3. O a ni faai'uga taūa na faia e le komiti faatonu i le 3 masina ua te'a na faavae mai i lipoti?. Faamolemole faamatala le mafua'aga na faia ai ia faai'uga taitasi, pe faapefea na faalauiloa ae poo ai foi na faalauiloa iai.</p>			
E tatau i komiti faatonu o faalapotopotoga na tulituli mata'i tuge. O mea nei e aofia ai tala'aga o tuge mo piriota ta'itasi ma lipoti o loo atagia ai se va'aiga lautele i le tulaga o i ai le tulaga tau tuge o le faalapotopotoga. E tatau na fausiaina e le komiti faatonu ni tulafono ma ta'lala e faatonutonu ma puipuia ai ni faiga pi'opi'o ma ia mautinoia ai le sologa lelei ma faiga masani tau i le va'aiga o tuge. E tatau foi na latou faamaonia le paketi mo galuega ua uma na fuafuaina ma ia mautinoia o loo sologa lelei le itu tau tuge mo le faāauāuina ole faalapotopotoga.	E le'i taga'i le komiti faatonu ma le aufaigaluega i lipoti ma e le malamalama ai foi.	O nisi lipoti e silasila i ai le pulega ma le komiti faatonu ae seāseā na amana'i a ni lipoti.	E maua e le pulega ma le komiti faatonu lipoti faatuatuaina le sa'o toe taunuu tonu i le aso ma le taimi fuafuaina.	E maua e le komiti faafoe ma le pulega lipoti ua saunia lelei ma ato'atoa lona sa'o ma taunuu foi i le taimi fuafuaina e faavae mai ai ni a latou faaiuga. E maua soo fo'i e le aufaigaluega avanoa e faiataina ma vaava'aai i ai i le tele o faamatalaga o tuge.
4.8 PAKETI	<p>1. O i ai ni tulafono po ni taiala mo le saunia o paketi mo poloketi? O ai na aofia ai i le saunia a lona faiga?..</p> <p>2. O le a se faiga faavae o i ai mo le faamaonia?.</p> <p>3. O le a se paketi faa-le-tausaga a le faalapotopotoga? O le a se paketi faa-le-tausaga a le poloketi?</p> <p>4. O i ai ni auala ua saunia e le faalapotopotoga e iloilo ma lau lilliu ai ni faaletonu e ono aafia ai tulaga tau tuge, ae o i ai se fuafuaga mo le fo'ia o ia faafitaui?.</p> <p>5. O ai na fausia nei auala, ao ai foi latou na auai?.</p> <p>6. O anafea na fausia ai nei faiga? Ua outou toe iloilo? Afaia e ioe, e faafia na toe iloilo? (Masina/tausaga).</p>			
O le paketi e iloa aiai le tau e mana'omia e le faalapotopotoga mo ana galuega faatino. O le ituaga lea e mafai ai ona galulue faalapotopotoga ia mautinoia ai o loo lava le o'a ma le sosia e faatino ai galuega. O e e faatinoia galuega ma latou e va'aia tuge e tatau na i ai i le saunia o le paketi. O le paketi e tatau na pasia ma faamaonia e le komiti faafoe ina ia atagia ai fuafuaga faataatitia a le faalapotopotoga.	Leai ma se isi e iloa fai e paketi.	O loo iai le paketi mo le poloketi ae leai se paketi a le faalapotopotoga.	O polokalame ma paketi faa-le-tausaga a faalapotopotoga ma poloketi ua mae'a saunia.	O polokalame ma paketi o ni tausaga se tele o lumanai mo faalapotopotoga ma poloketi ua maea saunia.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALIOILO	1	2	3	4
4.9 PULEAINA O TUPE FAAALU O le puleaina lelei o tupe faaalu a le faalapotopotoga e taūa tele mo le faamautuina le manino ma le sa'o ma faamautinoia ai o loo fesootai lelei tupe faaalu ma le paketi na fuafuaina.	<p>1. O i ai se fuafuaga faataatia a faalapotopotoga mo tupe faaalu (faafetaui ma le paketi faa-le-tausaga, ta'i kuata poo taimi foi o poloketi) o loo iai? O anafea a'o ai na faia?. O ai na i ai i lona faaatinoina?.</p> <p>2. E faapefea na mata'itu tupe faaalu/. O ai e vaaia ma mata'itu tupe faaalu ae faafia na fai iloiloga?.</p> <p>O tupe faaalu e fuafua lava i tupe o loo i tatou lima.</p> <p>E faale-amana'ia tele paketi pe a filifili galuega ma le faaluina o tupe.</p> <p>1. E iai ni tulafono poo ni aiaiga faataatitia a le faalapotopotoga mo fefaatauaiga?. O aofia ai ni auala o tauofoga? O i ai foi ma ni faiga mole aoina mai o tauofoga o tau o oloa ma auauanga?</p> <p>2. E i ai se aofaiga tau tupe e fua iai se faatagaga?. Ae o le a le mauluga?.</p> <p>3. O a ni faiga faavae o loo iai e mata'itu ai auala o fefaataua'iga?</p> <p>Leai ma ni faiga ua maioio lelei mo le faatauina mai o oloa ma auauanga.</p> <p>E masani lava na fai faatau e se tagata o loo faia lea galuega.</p> <p>O loo i ai lava nisi faiga faavae mo le faatauina o oloa ma auauanga ae e le o faatinoina ma e faagalagalo lava i le pulega.</p> <p>E manino lelei faiga faavae ma ua lelei foi le faasologa o le sainiga o le faatagaga i le tele o faatau.</p> <p>O loo lelei ato'atoa le mulimulita'ia o faiga faavae mo fefaataua'iga. O tau o tauofoga mo faatau e fuafua lava i le tau faatulagaina.</p>			
4.10 FAIGA O FEFAATAUA'IGA. O fe -faataua'iga o se auala lea e aofia ai le okaina o oloa, o le taulimaina ina ua uma na faatau ae faapea foi le totogiina o oloa ma auauanga.				

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSI 	MATUA 	SELESELEGA 	
O FAAILOILo	1	2	3	4	
4.11 PULEAINA O MEATOTINO.					
O aseta poo meatotino e mauluga o latou tau pei o masini e faaāogaina i totonu o ofisa, taavale ma fanua o loo umia e le faalapotopotoga. O le puleaina o aseta o se fuafuaga faataatia lea e iloa ai aseta e manaomia, puipuia, ma ia mautinoa o loo faaaogaina lelei nei meatotino i galuega fai a le faalapotopotoga. O aseta e tatau foi na inisiua ma e tatau foi na lesitala e iloa ai le umi talu na faaaoga.	<p>1. O i ai se tulafono ma ni āīāiga mo le puleaina ma le tausia o aseta?. O anafea na fai ai, ao ai na aofia ai i lona faatinoina?.</p> <p>2. O i ai se lesitala mo aseta?.</p> <p>3. Ua faanumera uma nei aseta ma teuina lelei?</p> <p>4. O ai e vaiai ma faaauau le lesitala i aso uma?</p> <p>5. O inisiua aseta?</p> <p>6. O i ai seisi e gafa ma le inisiuaina ma le tausia lelei o aseta?.</p>	<p>Leai se lesitala mo aseta ma oloa, ma e leai foi se faiga faavae ua iai. Leai ma se isi e tausia lelei aseta a le faalapotopotoga. Leai ma se isi e tausia lelei aseta a le faalapotopotoga. A faaleagaina lava meatotino e faatititia ai lava e aunoa ma se toe faia mo le toe faaaogaina.</p>	<p>Faatoa toe fausia lava ma tausia lelei aseta ina ua manaomia. O mea faigaluega e seāseā na lelei atoatoa mo le faaāogaina.</p>	<p>E toatas lava le tagata e tausia meatotino ae le o faatinoina lea matafaioi i taimi uma.</p>	<p>O mea faigaluega lava e lavea ai ma komipiuta e faatino lava le toe faaleleia e pei na i ai i le fuafuaga ua uma na saunia.</p>

5.0 GALULUE FAATASI MA SUIGA

O suiga, o se taumafaiga na fuafuaina lelei mo suiga o malosi'aga i le va o tagata, o latou tu masani ma talitonuga ae le gata i lea, o le fausiaina ma le faatinoina o tulafono, taiala o paketi, tulafono ma faiga o loo faatino ai galuega a kamupani i auala e faalauiloa ai i sosaiete ua tea ese ma le mativa. E fuafua lava i le faauigaina e le tagata ae o suiga e mafai na lavea ai poto masani i faiga o polokalame, lagolago ma fesoasoani, fesootaiga mo suiga. (e lavea ai le atina'ega o se tuufaatasiga, duesuega , faiga o tulafono ma āiāiga faatosina, o faasalalauga ma mea faigaluega faa-onaponei.) tuu faatasiga (tagata tetee, 'au lagolago ma tagata nuu.) o fesoota'iga i upega o masaniga, atina'eina o tulaga ma le malamalama (o tagata nuu, fefaaūoaiga ma faalapotopotoga o nuu ma faatinoina tiute.), faapaaga ma fuafuaga o tuge. O ē faatinoina tiute e aofia ai matagaluega a le malo, o pisinisi a le malo ma faalapotopotoga tumaoti. O suiga e ala atu i le lagolago a upega o masaniga ma le galulue faatasi e iai lo latou tiute taūa o loo faaāogaina i atunuū ese'ese. Ina ia faatinoina suiga lelei i atunuū, e manaomia e faalapotopotoga le maualuga o le silafia i le tele o itu taūa ua uma na fuafuaina. O lenei faiga ua faa-autu lava i agavaa autū maulalo mo suiga ma e mafai na faaāoga e faama'ite ai itu o loo i ai le iloa atoatoa o faalapotopotoga ma faailoa ai avanoa e avea ai o se sui malosi mo suiga.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALIOILO	1	2	3	4
5.1 TUUFAATASIGA FAAPA'AGA.				
<p>E tatau i faalapotopotoga na galulue faapa'aga latou ma nisi faalapotopotoga o loo latou faatinoina galuega e tau tutusa ma ua mallie e ausia se taunuuga lelei se tasi e ui ina ese'ese tulafono o loo lima ta'ita'iina ai i latou faapea foi i auala e faatino ai a latou galuega. E tatau i faalapotopotoga na malamalama i auala e faamalosi ai le fai paaaga ia mautinoa ai le malosi aemaise le lelei o faiga paaga ma i latou uma e i ai lo latou lagona fiafia i galuega a le faalapotopotoga ina ia ausia sini autu. O le sootaga lava ma isi faalapotopotoga e e faatuputupulaia mai lea taimi i lea taimi ae suisui foi ana polokalame faatino.</p>				
1.	<p>E mana'omia le tou galulue ma talaoa i isi faalapotopotoga poo ni tagata taūa, poo matagaluega a le malo, tagata o le nuu ma isi faalapotopotoga laiti ina ia faataunuua ma ausia taunu'uga ma va'aiga alualu mamao ma polokalame a le tou faalapotopotoga?</p> <p>(Lisi mai tou pa'aga, matagaluega a le malo, ma lālā, ma faamatala mai mafua'aga e taua ai le va ma sootaga, ma faatulaga mai sootaga ta'itasi pe lagolagoina, pe le lagolagoina, faaiuga fai, o ē leoleo faitotoa poo se isi e faamatu'a'ia suiga).</p>			
2.	<p>Faapefea na outou galulue ma pa'aga ma e lagolago i le tou faalapotopotoga ina ia ausia va'aiga mamao poo taunu'uga autu o polokalame.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aumai se faataitaiga o tou galuega na fai faatasi, ma mafuaaga ae pe faapefea foi na tou galulue faatasi ma tou pa'aga. • O a ni itu taua na fafaigofieina ai le tou fai pa'aga?. • O a ni lu'itau?. 			
3.	<p>E i ai ni lesona na maua i lenei faata'ita'iga?</p> <p>Leai ma se manana'o o faalapotopotoga e galulue faatasi ma isi tagata.</p> <p>E galulue faatasi faalapotopotoga ma isi e tai tutusa latou tulafono e faatino ai latou galuega.</p> <p>Ua iloa e faalapotopotoga le taūa o le galulue faatasi ma i si ma ua latou sauna loa auala ina ia faalelei atili ai le sootaga lea ma e tutusa latou tulafono e lima ta'ita'iina ai aepeita ei le'i fesootai atu i le leoleo faitotoa ma le e faia faaiuga..</p> <p>Ua malamalama lelei faalapotopotoga i le tulaga e mafai ai na fai suiga e pa'aga ma e lagolagoina le faalapotopotoga ma ua latou iloa foi le leoleo faitotoa ma e faia faai'uga. Ua iloa ma malamalama faalapotopotoga i pa'aga tonu ma ituaiga tagata poo faalapotopotoga e tatau na fai pa'aga i ai e aofia ai leoleo faitotoa ma le au fai faai'uga.</p>			

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA 	
O FAAILOILO	1	2	3	4	
<p>5.2 FAUFAUTUA LAGOLAGO</p> <p>E tele galuega ua faamauina i lalo o lenei au'aunaga o le faufautua lagolago. E aofia ai: Faatalatalanooga le tauāloa ma le malo, o fai pisinisi tuma'oti o faalauiloa faalaua'itele o galuega tau faasalalau ma suiga faa tekonomosi faa nei ona po. O fesili nei e iloa ai ma faaālia malosiga ma le tulaga o iai le silafia o faalapotopotoga faufautua lagolago ma le poto masani aemaise lesona na maua mai ai.</p>	<p>1.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. O ē faalauiloa atu lau galuega i fafo atu e ala i auala nei?. • Faalauiloa faalaua'itele? • Faasalalauga faa-tusitala a le atunu lava ia ma le au faasalalau mai fafo?. • Faasalalauga i luga o fesoota'iga faa-le-tagata?. <p>2.</p> <p>2. O latou iloa poo ai tonu e tatau na oo atu i ai e faaali atu iai a latou galuega ma mafua'aga e tatau ai ona latou faia nei mea?.</p> <p>3.</p> <p>3. Fai mai se faata'ita'iga o le faiga o nei mea, ma poo le a foi se taunu'uga na i ai?.</p> <p>4.</p> <p>4. O a ni mea lelei na maitauina?.</p> <p>5.</p> <p>5. O a ni lu'itau?.</p> <p>6.</p> <p>6. O a ni lesona na a'oa'o mai ai?.</p>	<p>Le malamalamā le faalapotopotoga i mea tau o le faufautua lagolago ma latou te leo faatinoina foi ni galuega faapea ona latou te le o iloa foi se taūa.</p>	<p>E i ai le iloa i faufautua lagolago ae peitai e le o faatinoina e nei faalapotopotoga ni galuega faa-faufautua lagolago.</p>	<p>O loo faatinoina e faalapotopotoga ia le tele o galuega faa-lagolago ae peitai e le o amana'aia i nei galuega le taūa o le s'i'osi'omaga ma ona itu lelei i totolu o latou tulafono ma āiāiga.</p>	<p>O loo faaāogaina lelei e faalapotopotoga ia ituaiga faufautua lagolago ese'ese ma isi auala e ausia ai pe alualu ai i luma i le ausia o sini taula'i.</p>

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAALILOILO	1	2	3	4
5.3 TULAGA OLE MALAMALAMA FAAPITOA O TAGATA FAIGALUEGA MO LE FAIGA O SUIGA.	<p>1. O ai e ana le matafaioi lea o loo i totonu o le faalapotopotoga poo le faatinoga o faufautua lagolago mo tagata lautele poo ni galuega tai tutusa?.</p> <p>2. O i ai se taimi latou te malamalama ai i faufautua lagolago?. Pe tou te mananao e faa-faigaluega e i si tagata?.</p>			
O le faiga o suiga e manaomia ai le poto faapitoa ma le mauluga o le iloa o tagata faigaluega. O se itu faigata tele ona o taimi o polokalame ae maise se tupe o loo faafaigaluega. E taua tele le iloa lelei e le faalapotopotoga poo ai nisi poo se isi e avanoa ma mafai ona ia faatinoina galuega mo le faiga o ni suiga.	<p>Leai ma se i si o le aufaigaluega a le faalapotopotoga e avanoa e faaālu sona taimi i galuega tau fai o ni suiga poo se isi foi sui auai faapa'aga.</p>	<p>O loo iai tagata faigaluega a le faalapotopotoga o loo i ai le iloa ma le tomai e faaālu lona taimi i le faiga o suiga ae peitai e le o i ai se lagolago lautele mai faalapotopotoga faa-faufautua mole faatinoina.</p>	<p>E to'atasi lava le tagata o le faalapotopotoga e faaāvanoa lona taimi mo le faatinoina o galuega mo suiga.</p> <p>O loo i ai ni pa'aga a le faalapotopotoga ma sui lagolago o loo iai le tomai ma le naunauta'iga e faatino ai galuega mo suiga.</p>	<p>Pe na o se to'atasi se tagata fagaluega i se faalapotopotoga e naunau e tuuina atu lona taimi mo le fai a suiga.</p> <p>O loo i ai i le faalapotopotoga ni ana pa'aga ma sui e mafai na maua ai le tomai e faatino ai galuega mo suiga.</p>
				O tagata faigaluega o loo i ai le tomai e manaomia mo le faiga o suiga.

O VAEGA ESESE	TOTOINA 	OLA LAUUSIUSI 	MATUA 	SELESELEGA
O FAAILOILO	1	2	3	4
5.4 TOMAI E FAAIOGA AI I'UGA O SU'ESU'EGA.				
Titiraki a ukera nako ana mwaatai te botaki iaon karaaoan ao kabonganaan waaki n ukeuke ae na kona aranaki bwa ana bwai n anainano te botaki – iai ana kakoaua te botaki ae matoa ibukin karaoiroan te bitaki, ni boutokai waaki ibukin anainano.	Leai ma ni faamaumauga o ni su'esu'ega na fai poo nisi foi tusitusiga sa faaaoga e le faalapotopotoga mo le faatinoina o ni suiga poo le polokalameina o galuega.	Ua malamalamā lelei faalapotopotoga i su'esu'ega e fai ma nisi faamaumauga mo le faaāogaina ae e le o aoina, tuufatasia pe leiloa le mea e maua mai ai.	Ua mae'a na fai suesuega ma tuufatasiga ma teu lelei faai'uga o su'esu'ega ma na avea ma faamaoniga malosi ae peitai e le o lava le poto masani e faaāoga ai.	Ua aoina e faalapotopotoga faamaoniaga mai su'esu'ega, o tala tusia, tulafono e lagolago ai i le faamaiteina o ni suiga.
		Ua tuuina atu nisi o i'uga o su'esu'ega e faalapotopotoga ae o loo sēsē poo le taunuū foi i tagata sa'o e tatau na faaāogaina e faia faai'uga.	Ua faatinoina nisi su'esu'ega mo ni mana'oga faapitoa a nisi faalapotopotoga poo tagata ta'itoatasi o loo latou manaomia mo le faiga o faai'uga.	

